

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 2261

SPRAWOZDANIE

KOMISJI KULTURY, DZIEDZICTWA NARODOWEGO I ŚRODKÓW PRZEKAZU

o poselskim projekcie uchwały w 100. rocznicę śmierci kardynała Edmunda Dalbora (druk nr 2220)

Marszałek Sejmu, zgodnie z art. 37 ust. 1 i art. 40 ust. 1 regulaminu Sejmu – po zasięgnięciu opinii Prezydium Sejmu – skierował w dniu 10 lutego 2026 r. powyższy projekt uchwały do Komisji Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Środków Przekazu do pierwszego czytania.

Komisja Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Środków Przekazu po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu tego projektu uchwały na posiedzeniu w dniu 25 lutego 2026 r.

wnosi:

W y s o k i S e j m podjąć raczy załączony projekt uchwały.

Warszawa, dnia 25 lutego 2026 r.

Sprawozdawca

(-) Szymon Giżyński

Przewodniczący Komisji

(-) Piotr Adamowicz

UCHWAŁA
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia

w sprawie upamiętnienia kardynała Edmunda Dalbora w 100. rocznicę śmierci

W lutym 2026 r. przypada 100. rocznica śmierci kardynała Edmunda Dalbora – arcybiskupa gnieźnieńskiego i poznańskiego, w latach 1915–1926 prymasa Polski.

Edmund Dalbor urodził się 30 października 1869 r. w Ostrowie Wielkopolskim, a zmarł 13 lutego 1926 r. w Poznaniu. Studia filozoficzno-teologiczne oraz prawnicze odbywał w Münster, Poznaniu, Gnieźnie i Rzymie. W ramach pracy w diecezji gnieźnieńsko-poznańskiej łączył duszpasterstwo z aktywnością społeczną, m.in. był założycielem Towarzystwa Młodzieży Polsko-Katolickiej i wspierał rozwój skautingu. Dał się poznać z działań na rzecz odbudowy państwowości polskiej. Pomagał Naczelnej Radzie Ludowej, uczestniczył w inauguracyjnym posiedzeniu Polskiego Sejmu Dzielnicowego w Poznaniu. 27 grudnia 1918 r. witał w Poznaniu Ignacego Paderewskiego. Mimo protestów Niemców poparł polski niepodległościowy zryw zbrojny. Od jego dowódcy – gen. Józefa Dowbor-Muśnickiego odebrał przysięgę. Poleciał księżom pomoc Polakom zbiegłym z armii niemieckiej. Otoczył opieką duchownych – internowanych przez Niemców. Wydał rozporządzenie dotyczące wsparcia materialnego tworzącej się polskiej władzy. Angażował się w akcje plebiscytowe na Górnym Śląsku, Warmii, Mazurach i Powiślu, apelował do wiernych o przekazywanie broni i pieniędzy na potrzeby państwa.

Z jego inicjatywy powstała Konferencja Episkopatu Polski. Był wybitnym organizatorem przedsięwzięć charytatywnych, zapewniał pomoc głodującym mieszkańcom Wołynia, Podola i Kijowa. Jego pełne zaangażowania wspieranie najuboższych, jak również pokrzywdzonych przez działania wojenne przyniosło mu przydomek „wielkiego jałmużnika całej Polski”. W 1921 r. Naczelnik Państwa Józef Piłsudski nadał Edmundowi Dalborowi Order Orła Białego. W tym samym roku kardynał został pierwszym w historii kanclerzem orderu.

Sejm Rzeczypospolitej w 100. rocznicę śmierci kardynała Edmunda Dalbora składa hołd tej wybitnej osobowości i stwierdza, że dobrze przysłużył się on Polsce.